

Un deure: conservar la boca

Una col·laboració extraordinària tenim avui per la Revista. Es tracta d'un treball realitzat pel nostre amic, el jove Dr. Eduard Padrós Fradera, admirador de "Ronsana" i del nostre poble des de sempre. La seva família fou de les primeres que descobriren Santa Eulàlia com a lloc d'estiueig. Els seus avis i pares han estat estiuejants d'aquí des "d'abans de la guerra". Aquest treball el considerem interessantíssim i molt convenient de divulgar de cara a una presa de consciència en aquest sentit. Vosaltres podreu jutjar.

Una de les malalties que els metges no hem aconseguit d'erradicar, i una de les que més milions de pèrdues anuals suposa per a la humanitat, és la càries dental.

La investigació de les hores de treball perdudes a l'any per motiu de la càries i les seves conseqüències, als Estats Units —país amb preclara vocació estadística—, s'ha revelat impressionant.

Les poblacions que gaudeixen d'un índex cultural més avançat, s'han adonat de la importància de preveure la malaltia i tractar amb diligència les lesions incipients. Al nostre país estem endarrerits, també, en aquest aspecte. I hem de posar-nos al dia.

—*Bé, bé, no obstant convindria que ens expliquéssiu el motiu d'aquestes atencions dentals que proposeu tan transcendentalment.*

—D'acord. En primer lloc assenyalem que la cavitat oral té assignades moltes funcions vitals de primer ordre. Porta a terme activitats bàsiques com la masticació i la insalivació dels aliments, primers graons del procés digestiu. Tanmateix té una missió decisiva envers la intercomunicació intel·ligent mitjançant la modulació dels sons creats a les cordes vocals, transformant-los en paraules. A la boca tenim el sentit del gust que ens estimula a menjar. I tenim una via respiratòria de suplència i col·laboració amb la nasal. Una boca completa i en bon estat compleix una funció estètica important i fins i tot eròtica. Altres missions, de suplència i funció, poden encomanar-se-li, com per exemple, treballs manuals pels qui no disposen de les mans. I els perjudicis de diversos ordres que s'esdevenen del seu mal estat, obliga a les nacions europees que reben un nombre contingent de treballadors foranis, a exigir una boca completa i sense càries actives, per admetre, en ferm, un contracte laboral.

—*M'heu deixat bocabadat!*

—I per posar-vos un exemple anecdòtic de la vida real, us diré que una de les nostres millors sopranos, coneguda arreu del món, va consultar un estomatòleg barceloní per tal d'encomanar-li unes lleus modificacions dentals, d'ordre estètic, que ella desitjava portar a terme ja feia anys. Davant la negativa de l'especialista a fer el que li proposava, li va oferir una quantitat de diners extraordinària. Ell li respongué: «Vós podeu pagar això pels meus serveis, però després jo no podria gaudir de la vostra veu per molt que paguéssiu». I amb això es referia al canvi de sonoritat que es produïria en la veu de la soprano espatllant-li la seva extraordinària qualitat.

—*No insistiu. Ja ens hem adonat de la importància poli-facètica de la cavitat oral. Ara, expliqueu-nos per què hem de conservar-la amb tanta meticulositat. Els ulls, per exemple, tan delicats i subtils, no exigeixen en condicions normals, dedicacions tan periòdiques i pacients.*

—És veritat. I veureu per què. Una de les parts de l'organisme humà més afectada per l'evolució de la forma de viure és la boca.

—*Voleu dir?*

—Sens dubte. En primer lloc, una sèrie de condicionaments específics de la vida moderna, fa que les mares re-

dueixin el temps d'alimentació a pit dels seus fills, fins a suprimir-la totalment en molts de casos. El pit és substituït —amb desavantatja— pel biberó. I dic amb desavantatja no tan sols pel contingut —adulteració sense protesta possible—, sinó àdhuc pel continent. El nen, per treure la llet del pit de la mare fa moviments de masticació. Les mares que han donat el pit als seus fills ja saben que el nen no xucla, sinó que mossega amb les genives que encara no tenen dents (sàvia previsió de la natura per a protegir el pit de la mare). Aquest esforç masticatori desenvolupa els ossos i és necessari pel creixement ordenat de la regió facial.

El biberó, en canvi, no fa necessària la masticació, sinó que subministra la llet, sense esforç, sense gimnàsia, per poc que es xucli. Amb això s'atura el desenrotllament mandibular i condilar. Els gèrmens de les peces en formació tenen cada cop menys espai. Les futures malposicions ja es perfilen. Per agravar-ho moltes mares, ignorant el mal que provoquen als seus fills, fan un forat més ample a la tetina del biberó i l'esforç del nen es redueix a zero. La maxilla s'atrofia recent nascuda. No rep estímulo quan té el major potencial de creixement i desenrotllament.

Així resulta que ja es malmeten les dents abans que surtin?

—Abans de sortir es condiciona el seu assentament, la seva posició. I una posició dolenta afavoreix futures càries i malalties del parodonto (que la gent en diem piorreiques).

—*Ja veig que serà qüestió de tornar a les dides...*

—Fóra convenient. No obstant, vist el poc afany amantador de la mare actual (que pot portar-nos a que qualsevol dia ens expulsin de la categoria de mamífers), s'està investigant per tal de fer un biberó que obligui al nen a mastegar per a treure la llet, com si fos el pit matern. I això, que pot semblar fàcil, és molt difícil d'aconseguir.

—*Però se les pensen totes. Ja ho trobaran.*

—Evidentment. Encara que jo veig més laboriosos coure un biberó que treure un pit, i així ens estalviaríem la necessitat de crear aquests biberons electrònics als que, sens dubte, arribarem. Però no tots els mals queden reduïts a l'època de la nostra naixença. Els problemes de les dents, en relació a l'evolució de l'home (o millor l'evolució de la dona), persisteixen quan el nen s'ha fet adult.

—*No em digui que també nosaltres tindriem que fer ús dels pits artificials!*

—És clar que no. Tot el contrari! Un cop han erupcionat les dents, han de treballar sobre matèries dures. (Seguim amb el problema de l'atrofia). I nosaltres —homo sapiens—, disposem d'una dentició preparada per a rosegat carns crues, arrels, fruites i llegums. Però hem decidit que són més suculents els macarrons ben cuinats, el lluç bullit, la carn cuita i la reposteria més refinada. És a dir, tot tou. I les dents no treballen. No roseguen. No es gasten. I no es netegen com s'haurien de netejar si la masticació fos ben ferma. Déu Nostre Senyor no va fer pas l'home amb un raspall per a les dents a la mà. Com no el va fer tampoc amb tisores per a tallar-se les ungles. Tant el raspall com les tisores, les hem de fer servir per a compensar la manca d'autoneteja natural de les dents en canviar la dieta prevista i la manca de desgast natural de les ungles en deixar de furgar la terra amb les mans. Ens hem tornat molt delicats.

Ultra l'alimentació de caràcter tou i pastós, hem de tenir en compte la dieta exhuberant de sucres. Patisseria, xiclets, caramels, bombons, begudes xaroposes i demés «drogues edulcorants» que la joventut consumeix contínuament. Com si no poguessin viure sense aquests incentius «afrodissíacs».

I així tenim dues causes d'agressió dental. En primer lloc, la dieta tova que no desgasta i, sobretot, no neteja